

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่ 3 ฉบับที่.....เดือน.....

**การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาจิตวิทยาการปรึกษาต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**

นางสาวศิรินทร์รัตน์ อ่อนละมูล*

อาจารย์ ดร.อุมารณีย์ สุขารมณีย์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของนักศึกษา สาขาจิตวิทยาการปรึกษาเกี่ยวกับลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 30 คน เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการพื้นฐานจิตวิทยาการปรึกษา (PSY 3202) และวิชาเทคนิคและปฏิบัติการทางจิตวิทยาการปรึกษา (PSY 4201) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS WINDOWS) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบเพื่อวัดความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Fisher's Least – Significant Different)

จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ (1) มีความจริงใจ (2) มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในวิชาชีพของตน (3) เก็บรักษาความลับได้ ตามลำดับ และผลการวิจัยยังพบว่านักศึกษสาขาจิตวิทยาการปรึกษาที่มีเพศ อายุ และชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยา

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

การปรึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทนำ

โดยทั่วไปเมื่อบุคคลประสบกับปัญหา มีความเครียด ความวิตกกังวล อยู่ในภาวะคับข้องใจ ไม่สามารถตัดสินใจเองได้หรือต้องการจะบอกเล่าให้ใครสักคนฟัง ก็อาจจะเป็นบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อแม่ สามีภรรยา หรือเพื่อนสนิท แต่บางเรื่องก็อาจจะไม่สะดวกใจที่จะบอกกับบุคคลเหล่านั้นได้ จึงมาปรึกษานักจิตวิทยาผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งมีกระบวนการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักแนวคิด ทฤษฎีเป็นวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ได้ ซึ่งความเครียดสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคนตั้งแต่เด็กเล็กๆ ไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ ขึ้นอยู่กับว่าใครจะมีปัญหามากหรือน้อย ใครจะสามารถจัดการกับปัญหาหรือทำใจได้มากกว่ากัน

เมื่อย้อนกลับมามองที่นักศึกษาในสังคมไทยปัจจุบันนี้ มีการแข่งขันกันในการเรียน เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และการแข่งขันกันนี้เองเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความเครียดในหมู่นักศึกษา นอกจากนี้ยังมีสภาพแวดล้อมอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ ครอบครัว การจากบ้านมาเพื่อศึกษาต่อ และกลุ่มเพื่อน รวมทั้งความสัมพันธ์ส่วนตัวกับบุคคลระดับต่างๆ ไปจนถึงความคาดหวังในตนเอง สิ่งเหล่านี้อาจเป็นตัวเสริมให้บุคคลเกิดปัญหาหรือความคับข้องใจขึ้นมาได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทั้งร่างกายและจิตใจของบุคคลนั้น ทำให้มีพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันไป

แม้แต่นักศึกษาในภาควิชาจิตวิทยาเองก็ตาม ถึงแม้จะได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตใจ กระบวนการความคิด และพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ก็หนีไม่พ้นปัญหาต่างๆ เหล่านี้เช่นกัน ทั้งยังได้รับความกดดันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนที่จำเป็นจะต้องมีความรู้และทักษะ ยังต้องมีมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมตามความคาดหวังของสังคม นักศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับตัวเป็นระยะๆ ในการศึกษาแต่ละชั้นปี จนกระทั่งสำเร็จหลักสูตรการศึกษาเพื่อออกไปประกอบวิชาชีพต่อไป ก็ยังเพิ่มความกดดันให้นักศึกษามากยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การศึกษาและพฤติกรรมของนักศึกษาได้

การให้คำปรึกษานั้นหมายถึงการช่วยบุคคลปกติทั่วไปที่มีความทุกข์ ไม่สบายใจหรือเครียด ในระดับปกติให้สบายใจขึ้น สามารถมองเห็นตนเองชัดเจนขึ้น รับรู้และเข้าใจบทบาทของตนเอง และสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งการให้คำปรึกษาจะมีหลายลักษณะ เช่น มุ่งเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ ปัญหาส่วนตัว เป็นต้น เป็นการมุ่งช่วยเหลือบุคคลที่ปกติโดยใช้ระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก ในการให้คำปรึกษาจะบรรลุผลเป็นความจริงขึ้นมาได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา

สำหรับคุณลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้น ได้มีผู้ที่เคยทำวิจัยและให้ข้อเสนอแนะไว้มากมาย เช่น Schmidt and Strong (1970) ได้ศึกษาลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่เชี่ยวชาญและไม่เชี่ยวชาญ พบว่าผู้ให้คำปรึกษาที่เชี่ยวชาญมีลักษณะดังนี้คือ มีความยืดหยุ่น มีความเป็นมิตร สนใจผู้รับบริการ เชื่อมั่นในตนเอง ไม่ทะนงตน คล่องแคล่ว มีชีวิตชีวา มีความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา ส่วนผู้ให้คำปรึกษาที่ไม่เชี่ยวชาญมีลักษณะเครียด เงอะงะ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง สับสน

Corey (2001) ได้ศึกษาลักษณะของผู้ให้คำปรึกษาที่ผู้รับคำปรึกษาศรัทธา พบว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังนี้ (1) รู้จักตนเอง รู้ว่าเขาคือใคร ต้องการอะไรในชีวิต (2) ต้องการพัฒนาตนเองต่อไปมากกว่ามีชีวิตอยู่ไปวันๆ (3) เปิดรับต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ (4) เห็นคุณค่าในตนเอง ชื่นชมตนเอง (5) ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล (6) เข้าใจผู้รับคำปรึกษา (7) มีความจริงใจ (8) ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (9) ทนต่อความคับข้องใจและความขัดแย้งต่างๆ ได้ (10) ยอมรับข้อผิดพลาดของตนเอง (11) อยู่ในโลกปัจจุบัน ไม่เพื่อฝันถึงอนาคตหรือนึกถึงแต่อดีต (12) มีชีวิตชีวา (13) มุ่งมั่นในการทำกิจการต่างๆ (14) มีความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจทำการศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา ในทัศนคติของของนักศึกษา สาขาจิตวิทยาการปรึกษาเองว่าเมื่อนักศึกษามีปัญหาต้องการปรึกษานักจิตวิทยานั้น นักศึกษามีความคาดหวังอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาในโอกาสต่อไป ให้มีรูปแบบที่เหมาะสม สอดคล้องกันระหว่างผู้รับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษา ทั้งยังช่วยให้นักศึกษาได้สำรวจคุณลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษาในตัวเองไปพร้อมกันด้วย เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และชั้นปี

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาในสาขาจิตวิทยาการปรึกษาที่มีเพศ อายุ และชั้นปีต่างกันมีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา

สาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 187 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมาจากนักศึกษาสาขาจิตวิทยาการปรึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการพื้นฐานจิตวิทยาการปรึกษา (PSY 3202) จำนวน 88 คน และวิชาเทคนิคและปฏิบัติการทางจิตวิทยาการปรึกษา (PSY 4201) จำนวน 25 คน โดยมีนักศึกษาที่สมัครใจตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และชั้นปี
2. ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงความคิดเห็นของนักศึกษาต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ
2. ช่วยให้นักศึกษาซึ่งกำลังเรียนในสาขาจิตวิทยาการปรึกษา ได้สำรวจถึงคุณลักษณะของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีอยู่ในตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีต่อไปในอนาคต

การทบทวนวรรณกรรม

ปัจจุบันคำนิยามของคำว่า การให้คำปรึกษาในระยะหลังที่ใช้กันนี้ มักจะมีจุดมุ่งหมายในการช่วยบุคคลให้รู้จักเลือกและสามารถตอบคำถามตนเองได้ว่า เขาควรจะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไร สำหรับการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษาที่ส่งผลให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแตกต่างกันไปนั้น เป็นเพราะผู้ให้คำปรึกษาบางท่านได้เน้นถึงความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับคำปรึกษา ในขณะที่ผู้ให้คำปรึกษาท่านอื่นอาจเน้นถึงกระบวนการที่ผู้รับคำปรึกษาเริ่มจะมีความเปลี่ยนแปลง ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาไว้ต่างกันมากมาย เช่น Ivey (2007) ได้นิยามการให้คำปรึกษาไว้ดังนี้คือ การให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือบุคคลปกติให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาหรือสามารถพัฒนาตนเองได้

การให้คำปรึกษาจะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญประการหนึ่งนั่นคือ บุคลิกภาพของผู้ให้คำปรึกษา ประกอบด้วยมุมมอง แนวความคิด และทัศนคติ ในอันที่จะมีผลเอื้ออำนวยต่อการทำงานทางด้านการแนะแนวและการให้บริการปรึกษาให้สัมฤทธิ์ผลมากขึ้น ได้มีการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมพื้นฐานในตัวของผู้ให้คำปรึกษาจากนักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการให้คำปรึกษาที่มีชื่อเสียงหลายท่าน คือ Fiedler กับ Heine (1950) และเช่นเดียวกับ Combs & Super (1959) ซึ่งผลของการวิจัยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ว่า การเป็นผู้ให้คำปรึกษานั้นมิใช่จะต้องมีพฤติกรรมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งโดยเฉพาะ

เท่านั้นจึงจะเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีได้ สิ่งสำคัญก็คือ พฤติกรรมของผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเป็นลักษณะของตนเองโดยธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็ด้านทัศนคติหรือการยอมรับตนเอง ซึ่ง Rogers (1951) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้ให้คำปรึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็แบบใดถ้ามีความตั้งใจที่จะให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจแล้วจะเป็ประโยชน์ทั้งสิ้น ความสำคัญไม่ได้ขึ้นอยู่กับการใช้วิธีการหรือทฤษฎีอะไรเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความเป็นตัวของผู้นให้คำปรึกษาเอง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำงานที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนมนุษย์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็แบบสอบถามรายการ (check list)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ ฉันทวรารักษ์ ประหยัดผล (2549) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (reliability) เท่ากับ 0.90 จากนั้นผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการพื้นฐานจิตวิทยาการปรึกษา (PSY3202) และวิชาเทคนิคและปฏิบัติการทางจิตวิทยาการปรึกษา (PSY4201) และสมัครใจตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 สัปดาห์ แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบเพื่อวัดความ

แตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Fisher's Least Significant Different)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความจริงใจ ($\bar{X} = 4.70$ และ $SD = 0.54$) รองลงมา คือ มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในวิชาชีพของตน ($\bar{X} = 4.67$ และ $SD = 0.55$) ส่วนเก็บรักษาความลับได้ ($\bar{X} = 4.60$ และ $SD = 0.68$) เป็นอันดับที่สาม

2. นักศึกษาสาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีเพศ อายุ และชั้นปีต่างกันมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความจริงใจ ($\bar{X} = 4.70$ และ $SD = 0.54$) รองลงมา คือ มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในวิชาชีพของตน ($\bar{X} = 4.67$ และ $SD = 0.55$) ส่วนเก็บรักษาความลับได้ ($\bar{X} = 4.60$ และ $SD = 0.68$) เป็นอันดับที่สาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุณรัตน์ สันติลีลา (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย* พบว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ (1) มีความจริงใจ (2) มีความกระตือรือร้น (3) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (4) แต่งกายเรียบร้อย สะอาดและเหมาะสมกับกาลเทศะ (5) มีความสามารถในการปรับตัว (6) มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใส (7) มองโลกในแง่ดี (8) มีความเป็นตัวของตัวเอง (9) มีความสุขุมรอบคอบ (10) มีความสามารถในการควบคุมความขัดแย้งกับผู้อื่น (11) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (12) มีความอดทน

2. นักศึกษาสาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

รามคำแหงมีเพศ อายุ และชั้นปีต่างกันมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกัน เนื่องจากการเรียนในระดับที่สูงขึ้นและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชาหลักการพื้นฐาน

จิตวิทยาการปรึกษา (PSY3202) และวิชาเทคนิคและปฏิบัติการทางจิตวิทยาการปรึกษา (PSY4201) ซึ่งเป็นวิชาบังคับของภาควิชาจิตวิทยา สาขาจิตวิทยาการปรึกษา ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในหลักการพื้นฐาน แนวคิดการให้คำปรึกษา ตลอดจนบทบาท หน้าที่และคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้ให้คำปรึกษา และการฝึกทักษะในการให้คำปรึกษาก็เป็นส่วนประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพในการให้ความช่วยเหลือ โดยเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง นักศึกษาจึงมีโอกาสผสมผสานหลักการแนวความคิดต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาเข้ากับทักษะต่างๆ ในการให้คำปรึกษา เพื่อที่จะได้สามารถให้ความช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาได้อย่างดีที่สุด สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะตัวของนักศึกษาแต่ละคนนั่นเอง การให้คำปรึกษานี้เป็นวิชาชีพที่เน้นในการปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานในการให้คำปรึกษาต่อไป เพราะการเรียนรู้แต่ภาคทฤษฎี หลักการแนวความคิดต่างๆ ย่อมไม่อาจทำให้เกิดความเข้าใจ หรือมีทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสามารถนำไปใช้กับสภาพการณ์จริงได้ จำเป็นต้องใช้เวลาและความขำนาญและการพัฒนาตนเองให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพการให้คำปรึกษาต่างๆ ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปประกอบเป็นข้อมูลพื้นฐานให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้รับทราบถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา
2. ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปประกอบการจัดการด้านต่างๆ ที่จะช่วยเพิ่มคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาให้แก่นักศึกษา เพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดจากรุ่นพี่ไปสู่รุ่นน้องได้ เช่น การจัดสัมมนาของชมรมจิตวิทยา

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เป็นแหล่งความรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ในทุกๆ ด้าน ขอขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์อันทรงคุณค่าให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้ศึกษาพัฒนาให้เป็นประโยชน์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ฉันทวรางค์ ประหยัดผล. (2549). อุปนิสัย 7 ประการของผู้มีประสิทธิผลสูงของอาจารย์แนะแนว
ผู้ให้คำปรึกษาที่มีความสำเร็จในงานแตกต่างกัน. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยา
การปรึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา. (2556). ทฤษฎีและเทคนิคการให้บริการปรึกษา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิรุณรัตน์ สันติลีลา. (2541). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการแนะแนวและผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้เทคนิคเดลฟาย. ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชรวิ ทรัพย์มี. (2556ก). ทฤษฎีให้บริการปรึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรวิ ทรัพย์มี. (2556ข). กระบวนการปรึกษา: ขั้นตอน สายสัมพันธ์ ทักษะ (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- George, Rickey L, and Cristiani, Therse S. (1990). *Counseling : theory and practice*. (3rd ed.).
New Jersey: Prentice – Hall, Englewood Cliffs.

